

На основу чл.3. и 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС”, 35/2023), члана 18. став 1. тачка 4) Закона о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр.27/2018, 6/2020, 129/2021 - др. закон и 76/2023) и члана 13. тачка 4) Статута Агенције за квалификације број: 022-359/2023-05 од 25.11.2023. године и број: 022-13/2024-05/3 од 30.01.2024. године, на седници одржаној дана 16.09.2024., Управни одбор је донео

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Агенција за квалификације
ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Број 022-265/2024-05/2

Датум 16.9.2024.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Мајке Јевросиме 51, Београд

Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилник), у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Закон), уређују се права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду запослених и радно ангажованих (у даљем тексту: запослени) у Агенцији за квалификације (у даљем тексту: Агенција), као и лица која се, по било ком другом основу, затекну у радном простору Агенције.

Члан 2.

Директор има недељиву одговорност да процес рада организује и спроводи тако да се запосленом обезбеђује рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене опште и посебне превентивне мере безбедности и здравља на раду.

Директор и руководиоци организационих јединица (у даљем тексту: руководиоци) дужни су да се стално и приоритетно старају о извршавању обавеза из става 1. овог члана.

Члан 3.

Директор у складу са Законом, дужан је да све запослене осигура од повреде на раду, професионалног оболења и оболења у вези са радом, на терет средстава Агенције и под истим условима, ради обезбеђивања средстава за накнаду штете.

II. ПОСЕБНЕ МЕРЕ У ОСТВАРИВАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 4.

Циљ посебних мера безбедности и здравља на раду је да допуни и прецизира одредбе техничких, сигурносних и других прописа како би се постигао највиши ниво заштите живота, безбедности и здравља свих лица која се налазе и раде у просторијама Агенције, односно радној околини.

Члан 5.

У случају ванредних и непредвидивих околности, приликом којих је угрожен сигуран, стабилан и поуздан рад хаварије и слично, као и у осталим случајевима када постоји потреба за хитним обављањем радова, радови се могу изводити и под тежим условима уз примену

повећаних додатних мера безбедности и здравља на раду (чешће смењивање при раду, топли односно хладни напици и др.), а на основу процене руководиоца радова и препоруке лица за безбедност и здравље на раду.

Члан 6.

Посебне мере у оквиру безбедности и здравља на раду спроводе се сагласно Правилнику о превентивним мерама за безбедан и здрав рад на радном месту („Сл. гласник РС“, бр. 21/2009 и 1/2019).

III. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ У ПРИМЕНИ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

ДИРЕКТОР

Члан 7.

Директор је одговоран за спровођење безбедности и здравља на раду.

Директор је дужан да предузима мере безбедности и здравља на раду, у складу са законом, подзаконским општим актима, стандардима, техничким прописима и овим правилником.

Члан 8.

Директор обезбеђује услове за организовање и спровођење безбедности и здравља на раду и дужан је да запосленима обезбеди рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду директор организује непосредно и преко руководиоца, лица за безбедност и здравље на раду, ангажовањем службе медицине рада и правних лица са лиценцом из области безбедности и здравља на раду.

Директор нарочито:

- 1) планира и организује спровођење политике развоја и превентивних мера безбедности и здравља на раду, утврђених програмом развоја, овим правилником и Актом о процени ризика;
- 2) доноси одлуку о покретању поступка процене ризика;
- 3) доноси Акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места и у радној околини, којим утврђује начине и мере за отклањање опасности и штетности и смањења ризика од повреде на раду;
- 4) планира и организује стално праћење стања безбедности и здравља на раду, повремено ревидирање и измене Акта о процени ризика (управља ризицима), у складу са Законом и Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини („Сл. гласник РС“, бр. 72/2006, 84/2006 - испр., 30/2010 и 102/2015);
- 5) организује послове безбедности и здравља на раду, односно актом у писаној форми одређује Лице за безбедност и здравље на раду, из реда запослених или ангажовањем правног лица са лиценцом;
- 6) доноси годишњи план активности у области безбедности и здравља на раду;
- 7) на основу финансијског плана, у складу са Законом и пратећим правилницима, организује испитивања услова радне околине и мерења везана за електротехничку заштиту;
- 8) у случају потребе ангажује службу медицине рада и обезбеђује јој услове за самостално обављање послова заштите здравља запослених у складу са Законом;

- 9) обезбеђује запосленима претходне и периодичне лекарске прегледе, у складу са Законом и Актом о процени ризика (офтальмоловски прегледи);
- 10) обезбеђује личну заштитну опрему, односно одобрава набавку личне заштитне опреме на раду у складу са овим правилником и Актом о процени ризика;
- 11) омогућава избор представника запослених за безбедност и здравље на раду, образовање Одбора, њихов рад и именује своје представнике у складу са Законом;
- 12) инспектору рада обезбеђује услове за вршење надзора, односно улазак у објекте и просторије у свако доба када има запослених на раду и одређује најмање једног запосленог који ће инспектору рада пружати потребне информације и обавештења;
- 13) организује систем заштите од пожара и обезбеђује потребна средства за заштиту од пожара;
- 14) обавља и друге послове у складу са законом.

ЛИЦЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 9.

Лице за безбедност и здравље на раду сарађује са руководиоцима и осталим запосленима у спровођењу и унапређивању безбедности и здравља на раду.

Лице за безбедност и здравље на раду одговорно је за обављање послова безбедности и здравља на раду и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом.

Лице за безбедност и здравље на раду је дужно да:

- 1) прати и контролише примену мера за безбедност и здравље на раду, даје савете руководиоцима у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 2) стара се о сталном унапређењу система безбедности и здравља на раду;
- 3) израђује и/или учествује у изради Акта о процени ризика и других аката у области безбедности и здравља на раду;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања сигурних и здравих услова рада;
- 5) по потреби сачињава извештај о стању безбедности и здравља на раду, као и о спроведеним мерама у овој области;
- 6) у сарадњи са надлежним службама организује превентивне и периодичне прегледе и испитивања опреме за рад, као и периодична и превентивна испитивања услова радне околине;
- 7) прати спровођење предвиђених мера за побољшање стања безбедности и здравља на раду из Акта о процени ризика, предлаже руководиоцима превентивне мере које треба предузети за побољшање услова рада, измене и понављање поступка изrade Акта о процени ризика у случајевима предвиђеним Законом;
- 8) даје консултативну подршку приликом креирања техничке спецификације набавку средстава и опреме за личну заштиту на раду
- 9) припрема програме обука;
- 10) учествује у припреми упутства за безбедан рад;
- 11) упознаје и обавештава запослене жене за време трудноће и запослене које доје дете, запослене млађе од 18 година живота, особе са инвалидитетом и професионално оболеле и поред обуке за безбедан и здрав рад, у писменој форми о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

12) привремено забрањује обављање поједињих послова, односно забрањује рад на радним местима или употребу средстава за рад када утврди да постоји непосредна опасност по живот и здравље запослених и о забрани, у писаној форми, извештава у писаној форми Агенцију, а у случају да радови нису обустављени и надлежну инспекцију рада;

13) пријављује и прати стање у вези са повредама на раду и професионалним оболењима, као и о болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;

14) организује да се услови радне околине и прегледи и испитивања спроведу неометано;

15) сарађује са ангажованом службом за медицину рада;

16) уколико запослени одреде представника за безбедност и здравље на раду, представнику запослених омогући увид у сва акта која непосредно води, а која се односе на безбедност и здравље на раду;

17) непосредно и уз помоћ лица задуженог за комуникацију са лицем за безбедност и здравље на раду испред Агенције води и чува сву евиденцију о безбедности и здрављу на раду, сагласно са Законом;

18) у сарадњи са руководиоцем повређеног саставља извештај о повреди на раду, професионалном оболењу и оболењу у вези са радом који доставља Агенцији ради прослеђивања надлежним органима и запосленом који је претрпео повреду на раду, односно оболење;

19) сарађује са инспекцијом рада и учествује у поступку надзора и контроле спровођења мера безбедности и здравља на раду;

20) прати и проучава најновија достигнућа и искуства из области безбедности и здравља на раду;

21) пропагира безбедност и здравље на раду у циљу подизања свести руководилаца и свих запослених о значају безбедности и здравља на раду, спроводи и обавља друге стручне послове безбедности и здравља на раду у складу са Законом, техничким прописима, стандардима и општим актима Агенције.

ЗАПОСЛЕНИ

Члан 10.

Запослени је дужан да:

1) се обучи за безбедан и здрав рад на начин предвиђен Законом и Актом о процени ризика;

2) поштује прописе о безбедности и заштити здравља на раду, односно примењује прописане мере за безбедан и здрав рад, наменски користи средства за рад, користи прописану личну заштитну опрему и са њима пажљиво рукује да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица;

3) пре почетка рада прегледа своје радно место и средства за рад која користи и у случају уочених недостатака извести непосредног руководиоца;

4) запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад;

5) пре напуштања радног места, радно место и средства за рад остави у чистом и уредном стању, тако да не угрожавају друге запослене;

6) сарађује са непосредним руководиоцима и лицем за безбедност и здравље на раду како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на раду на радном месту на којем ради;

7) пријављује свом непосредном руководиоцу ако испуњава услове за посебну заштиту (лица са инвалидитетом, млађи од 18 година, труднице и дојиље, и запослени који су оболели од професионалних оболења) ради обезбеђивања права на посебну заштиту;

8) одмах, у складу са својим сазнањима, обавести непосредног руководиоца о опасним местима, неправилностима, штетностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених;

9) да поштује забрану пушења;

10) обави лекарски преглед на који се упућује у складу са Актом о процени ризика;

11) да у случају повреде на радном месту о истој одмах обавести непосредног руководиоца;

12) да пружи прву помоћ повређеном у складу са својим знањем и могућностима;

13) да се оспособи за пружање прве помоћи, евакуацију и спасавање, ако је одређен од стране надлежног руководиоца;

14) да се обучи за заштиту од пожара и да се придржава мера заштите од пожара.

Члан 11.

Запослени има право на безбедне услове рада, а посебно:

1) да непосредном руководиоцу, односно лицу за безбедност и здравље на раду непосредно, или преко представника запослених за безбедност и здравље на раду, даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;

2) да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима или на радном месту на којем је одређен и да се обучава за њихово спровођење;

3) да контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити;

4) да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да напусти радно место, односно радну околину, ако му прети непосредна опасност по живот или здравље;

5) на писана обавештења, упутства и информације када је, у складу са законом, неопходно поуздано информисање у вези са опасностима и штетностима на радном месту;

6) на доступност свих аката и информација у вези са сопственом безбедношћу и здрављем на раду;

7) на стручну помоћ лица за безбедност и здравље на раду и службе медицине рада;

8) на прву медицинску помоћ у случају повреде на раду, професионалног оболења и болести у вези са радом, као и контролу здравља према ризицима на радном месту.

Члан 12.

Запослени има право да одбије да ради:

1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;

2) ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, на пословима или на радном месту на које га је послодавац одредио;

3) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

4) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писменим захтевом обрати Агенцији ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

ЗАШТИТА ЗАПОСЛЕНИХ ПОСЕБНИХ КАТЕГОРИЈА

Члан 13.

Запослена жена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млади (запослени са најмање 15, а највише 18 година), особе са инвалидитетом, као и запослени код кога је утврђена професионална болест (у даљем тексту: запослени посебних категорија), имају право на посебну заштиту у вези са безбедношћу и здрављем на раду.

Запослени посебних категорија има право на додатну процени ризика у писаној форми којом су обухваћене и мере које се предузимају у циљу отклањања ризика за радно место на ком обавља своје послове.

ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ И ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 14.

Запослени бирају једног представника за безбедност и здравље на раду, у складу са Законом и општим актима Агенције.

IV. ЛИЧНА ЗАШТИТНА ОПРЕМА

Члан 15.

Актом о процени ризика прописује се лична заштитна опрема која се издаје запосленима.

Члан 16.

Лична заштитна опрема обезбеђује се запосленом на терет Агенције.

Члан 17.

Запослени су дужни да личну заштитну опрему користе за време рада.

V. ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 18.

Обука за безбедан и здрав рад врши се у циљу упознавања запосленог са свим врстама ризика на радном месту на којем запослени обавља своје послове и са конкретним мерама за безбедност и здравље на раду, у складу са Законом, општим прописима из области безбедности и здравља на раду, овим правилником, Актом о процени ризика и другим прописима који регулишу мере безбедности и здравља на раду у делатностима Агенције.

Члан 19.

Обука запослених врши се на основу Програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, који доноси Директор, постојећих обавештења, упутства за безбедан рад, инструкција и других писаних материјала.

Агенција је дужна да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад код заснивања радног односа, другог радног ангажовања, премештаја на друге послове, приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад, као и код промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

У току обуке за безбедан и здрав рад запослени се упознаје са свим врстама ризика на пословима на које га Агенција одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Обуку из става 2. овог члана Агенција обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке падају на терет Агенције.

Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођено специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај Агенција мора, када је то потребно, да обнавља и мења.

Члан 20.

Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог врше се најкасније у року од три године од дана претходне провере.

Члан 21.

Проверу обучености за безбедан и здрав рад из теоретског дела врши лице за безбедност и здравље на раду.

Проверу практичне обучености обавља непосредни руководилац запосленог који се обучава.

Члан 22.

Евиденцију о обуци запослених води лице за безбедност и здравље на раду на прописаним обрасцима, уз контролу и праћење лица задуженог за комуникацију са лицем за безбедност и здравље на раду испред Агенције.

VI. ПРВА ПОМОЋ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ НА РАДУ

Члан 23.

У случају повреде на раду или изненадне болести запосленог обезбеђује се правовремено пружање прве помоћи на месту повређивања или оболевања, у складу са савременим методима пружања прве помоћи и хитном дојавом на позив 194.

О пружању прве помоћи и спасавању запослених стара се непосредни руководилац (уколико је присутан), који организује и руководи процесом рада и запослени који су обучени за пружање прве помоћи, евакуацију и спасавање.

Члан 24.

За основно оспособљавање за пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2% од укупног броја извршилаца у Агенцији.

Оспособљавање запослених за пружање прве помоћи обавља се према Програму оспособљавања приложеног уз Правилник о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи („Сл. гласник РС“, бр. 109/2016).

Ормарић за пружање прве помоћи мора имати садржај прописан Правилником из става 2. овог члана.

У складу са процењеним ризицима на радном месту Агенција ће, у сарадњи са Лицем за безбедност и здравље на раду и надлежном установом која ће извршити оспособљавање, дефинисати програм по коме ће се извршити оспособљавање запослених за пружање прве помоћи.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

Одредбе овог Правилника примењују се у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима о безбедности и здрављу на раду.

Питања која нису регулисана и уређена овим правилником непосредно ће се решавати применом Закона и подзаконских аката.

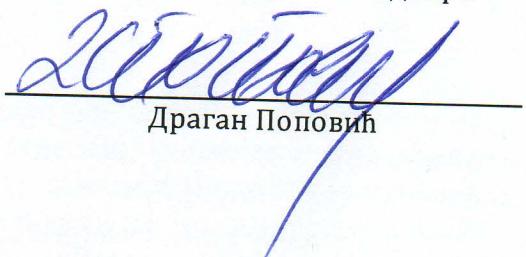
Члан 26.

Даном ступања на снагу овог правилник престаје да важи Правилник о безбедности и здрављу на раду у Агенцији за квалификације, број: 135/3 од 12.04.2019. године.

Члан 27.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Агенције.

Председник Управног одбора

Драган Поповић